

KOIDIK

Koidu tänava tänavaruumi arhitektuurivõistlus

SELETUSKIRI

Uue Maailma asumi alal oli kuni 1920ndateni Kristiine heinamaad. Tsaariaja lõpul hakati Uude Maailma ehitama puitmaju ja hoonestust täiendati esimese Eesti vabariigi ajal. Asum sai sõjas kahjustada ja Koidu tänava lõunapoolses otsas hävisid peaaegu kõik hooned. Nende asemel ehitati 1950 ja 1960ndatel stalinistlikud kivimajad. Uusi hooned on Koidu tänaval lisandunud vähe. Koidu tänava tänavaruumi võistlustöö KOIDIK pakub tänavale lahenduse, mis peegeldab asumi eri ajastuid.

Suur-Ameerika tänavast Videviku tänavani on Koidu tn kitsas ja seda ääristavad suuremas osas kahekordsed puitmajad. Alates Videviku tänavast on Koidu laiem ja äärtes on kõrgemad valdavalt stalinistlikud kivimajad. Olemasoleva tänava laius, hooned, haljastus ja üldine atmosfäär on aluseks võistlustöö kontseptsioonile. Kaks eri iseloomuga lõiku, võistlustöös nimetatud agulitänav ja stalinistlik puiestee, on kavandatud eri moodi, sellest lähtub ka tänavadisaini lahendus, kasutatud materjalid, tänavamööbel, valgustus ja haljastus. Kahe lõigu keskele jääb Koidu väljak — Uue Maailma asumi keskpaik.

AGULITÄNAV

Koidu tänav Suur-Ameerikast Videvikuni on kavandatud tänapäevase puitaguli tänavana, sellele viitavad materjalid, lihtne tänavamööbli vorm ja valgustuslahendus.

Tänavalahendus ja liikluskorraldus

Agulitänav koosneb kahesuunalisest sõiduteest, kõnniteedest, väikestest kõrghaljastatud haljasaladest tänava ühes servas ja parkimiskohtadest haljastuse vahel. Tänaval on märgistatud alad parkimiseks nii autodele kui ka jalgratastele ja tõukeratastele. Sõidukid jagavad tänavaruumi jalgratastega, nende paiknemine on märgistatud vastava tähisega sõidutee katendil. Kõik juurdepääsud tänaväärsetele kinnistutele on tagatud, kõnnitee on katkestamata. Hoonete, milles tegutseb äri või asutus, esine on sillutatud graniitplaatidega. Seal on kõnnitee parkimiskohtade arvelt ka laiem ja sinna on kavandatud pingid-toolid. Tänav pinnad on terves ulatuses ühes tasapinnas, mis loob kõigile võrdsed eeldused tänavaruumi mugavaks kasutamiseks. Lahenduses on arvestatud tänavale ulatuvate välistreppide ning ka valguskastidega, mis on vajadusel rekonstrueeritud.

Koidu tänava liikluskorraldus on suuremas osas säilitatud, ühesuunaliseks on muudetud vaid Luha ja Väike-Ameerika tänavate vaheline lõik.

Võistlustöös on arvestatud kavandatava trammiliiniga, mis kulgeb mööda Suur-Ameerika tänavat. See on suur samm muutmaks piirkond vähem autodest sõltuvaks. Trammiprojekti asendiplaani on veidi kohandatud, et võimaldada jalakäijatele kiiremat teeületust ning ühendada paremini läbilõigatud Koidu tänav ja sellega koos Uue Maailma ja Kassisaba asumid.

Endla tn 23a ja Koidu tn 47//Suur-Ameerika tn 49 kinnistutele on planeeritud uued hoonemahud, mis jätkavad olemasolevat tänavaf fronti ja kitsendavad visuaalselt olemasolevat suurt liiklussõlme. Endla tn 23a kinnistu lõunaküljele on planeeritud uus avalik Komeedi park, mis lisab asumisse väärtuslikku roheala.

Väike-Ameerika tänavast lõuna poole on Koidu tänava lõik, kus haljasala servas voolab oja. See on kividega ääristatud ja seal saavad lapsed paate ujutada.

Sõidukite kiiruse alandamiseks on sõidutee viidud minimaalse laiuseni. Tänaväärsed puud ja parkivad autod kitsendavad sõidukoridori visuaalselt veelgi. Ristmikud on liikluse aeglustamiseks ja tähelepanu koondamiseks eesmärgil sillutatud. Ülekäigurajad on tähistatud sillutise sisse laotud heledamate kividega.

Materjalid

Sõidutee on suuremas osas kaetud asfaldiga, ristmikel sillutatud graniitkividega. Kõnniteed on kaetud kitsaste vuukidga heledate betoonplaatidega. Parkimiskohtade all on kasutatud munakivi, mis tõenäoliselt tuleb tänava rekonstrueerimisel hilisemate katendite alt välja. Munakivi on kasutatud ka majade seinte ääres, selline puhverriba tähistab poolprivaatset ala, mis jääb tänaval jalutaja ja tänaväärsse maja elaniku vahele. Munakividega on sillutatud ka sõidutee äärne riba, mis toimib vihmavee immutusala ja kuhu saab talvel kõnniteelt lund lükata, ilma et see liiklejatele ette jääks. Parkimiskohtade vahed on tähistatud graniitkiviga, sama kivi on kasutatud ka hoovide sissesõitude ja rattaparklate tähistamiseks. Äride esine kõnnitee pind on sillutatud kitsa vuugiga graniitplaatidega.

Mõne haljasala juurde on paigutatud pink. Pingid on paigutatud risti tänavaga pakkudes istujale tänava pikivaateid. Pingialune maapind on kaetud murukiviga.

Agulitänava haljastus

Agulitänavale on valitud liigirikas puude valik:

Harilik vaher 'Columnare'

Pooppuu

Kõrgetüveline sarapuu

Hondo magnoolia

Must lepp 'Pyramidalis'

Madalhaljastus puude all:

Põõsasmaran 'Abbotswood'

Magesõstar

Näärmeline sõstar

Harilik pihlenelas 'Pia'
Jaapani enelas 'Albiflora'
Kaselehine enelas 'Island'
Laiuv tuhkpuu
Teravaõiene kastik 'Karl Foerster'
Lühikarvane kastik

Põõsaste ja kõrreliste vahele võib istutada vabakujuliste rühmadena sibullilli, näiteks laugud või punased tulbid. Sibullillede asukoht on kõnniteele lähemal ja sõiduteest eemal.

Rajatavasse Komeedi parki istutatakse suurekasvulised puud:

Harilik vaher
Punane hobukastan 'Select Russalka'

Valgustus ja linnamööbel

Agulitänava lõikudes on kasutatud järgmiseid linnamööbli elemente, mille lihtne ja kohati robustne vorm sobib agulimiljööga.

- 1) *Vestre Kong - Seat*
- 2) *Vestre Kong - Cube*
- 3) *Vestre Kong - Sun Bench*
- 4) *Vestre - Munch Table*
- 5) *Benito Urban - Gavarres litter bin*
- 6) *Euroform W - Info Point Display Board*
- 7) *Vestre Vroom - Bicycle Rack*

Tänavavalgustustiteks on trossidel ripuvad läbipaistvad kuppelvalgustid. Trossid on kinnitatud hoonete fassaadile ning vajaduse korral tänava serva lisatud postidele.

Koidu tänava sillutatud ristmikud Komeedi, Saturni, Väike-Ameerika, Kristiina, Virmalise ja Planeedi tänavatega tähistatakse ristmike kohal ripuvate erikujuliste temaatiliste valgusobjektidega. Valgusobjektid on kunstiprojektid, mis valitakse välja konkursi korras ja ilmestavad Uue-Maailma boheemlaslikku ja vabameelset atmosfääri viidates tänavate planetaarsetele, ilmastikulistele ja maadeavastuslikele nimetustele.

KOIDU VÄLJAK

Virmalise ja Koidu tänava ristmikul on Koidu väljak, mis on Uue Maailma asumi südameks ja atraktiivne paik ka külalistele. Ala on autodega ligipääsetav ja läbitav, kuid väljaku lahenduses on selgelt eelistatud jalakäijate huve ja mugavust. Väljak on graniitplaatidega kaetud ja sõidukite liikumistee on täringukividega tähistatud. Autod liiguvad ringiga ümber väljaku keskpunkti. Platsi keskel on madal lohk, mis toimib vihmavee kogujana ja lisab väljakule eri aastaegadel erinevaid tegevusi. Väljaku edelapoolsesse nurka saab installeerida välikino ekraani, kinopublik saab istuda kohvikuterrassil.

Väljaku katenditega on tähistatud erinevad kaared. Suurim kaar tähistab päikese teekonda suvisel pööripäeval, algab Koidu pingiga ja lõpeb Videviku pingiga. Väiksem kaar tähistab päikese teekonda talvisel pööripäeval. Pingid kaartel liiguvad rööbastel. See võimaldab pinke vastavalt üritustele ringi paigutada, näiteks festivalide korral saab nendega sulgeda sõidutee.

Väljaku kohal on suur kuplikujuline konstruktsioon. See tähistab Uue Maailma taevalaotust. Pimedas on mõned selle kaartest valgustatud. Lisaks on kuplile kinnitatud ka *spotlight*-tüüpi valgustid, mis säravad isegi pilvise ilmaga nagu tähed taevas.

Koidu tänav 82e kinnistul asuv alajaam teisaldetakse krundi edelapoolsesse nurka ja selle hoone rekonstrueeritakse kaasaegsete materjalidega.

STALINISTLIK PUIESTEE

Koidu tänava lõunapoolne lõik alates Videviku tänava ristmikust on eelnevast laiem ning tänavat ääristavad hooned on kõrgemad ja valdavalt ehitatud kivist. Seega on ka võistlustöö selle lõigu tänavadisain lahendatud teisiti. Tänav on lahendatud esindusliku puiesteena, mille põhirõhuks on lopsakas ja mitmekesine haljastus.

Tänavalahendus ja liikluskorraldus

Puieste koosneb kahe-suunalisest sõiduteest, kõnniteedest, parkimiskohtadest ühel pool teed ning kesksest haljasalast — lineaarpargist. Tänaval on märgistatud alad parkimiseks nii autodele kui ka jalgratastele ja tõukeratastele. Sõidukid jagavad tänavaruumi jalgratastega, nende paiknemine on märgistatud vastava tähisega sõidutee katendil. Kõik juurdepääsud tänaväärsetele kinnistutele on tagatud.

Sõidukite kiiruse alandamiseks on sõidutee viidud minimaalse laiuseni. Kohati jõnksutav sõidutee, tänaväärseid puud ja parkivad autod kitsendavad sõidukoridori visuaalselt veelgi. Ristmikud on liikluse aeglustamiseks ja tähelepanu koondamise eesmärgil sillutatud. Ülekäigurajad on tähistatud sillutise sisse laotud heledamate kividega. Kõik tänava pinnad on viidud ühte tasapinda, et rõhutada liiklejate võrdsust.

Tallinna Humanitaargümnaasiumi esine ala on lahendatud veidi teisiti, sest tänavalõigul on keskmiselt tihedam kasutus. Autode parkimiskohad on tänava Koidu pargi poolses servas, koolipoolses servas on ainult peatumiskohad, jalgrattaparklad ja tähistatud tõukerataste parklad. Peatumiskohad on tähistatud teistsuguse katendiga ning piiratud peatumisaega lubab vastav liiklusmärk.

Materjalid

Sõidutee on suuremas osas kaetud asfaldiga, ristmikel sillutatud graniitkividega. Tallinna Humanitaargümnaasiumi esine sõidutee on kaetud värvilise asfaldiga ning kooli peasissepääsu ees olev ülekäigurada on tähistatud mängulise pildiga tee katendil.

Kõnniteed on kaetud kitsaste vuukidga heledate betoonplaatidega. Majade seinte ääres ja parkimiskohtade all on kasutatud täringukivi. Peatumiskohad on tähistatud teist tooni täringukiviga. Munakiviga on sillutatud ka sõidutee äärne riba, mis toimib vihmavee immutusala ja kuhu saab talvel kõnniteelt lund lükata, ilma et see liiklejatele ette jääks. Parkimiskohtade vahed on tähistatud betoonikividega, sama kivi on kasutatud ka hoovide sissesõitude ja rattaparklate tähistamiseks. Hoonete, milles tegutseb äri või asutus, esine on sillutatud graniitplaatidega.

Puiestee haljastus

Kuna Uue Maailma asumis on puudu avalikest haljasaladest, on Koidu tänava puiesteelõik lahendatud kõrghaljastatud lineaarpargina. Haljasala on viidud maksimaalse laiuseni. Seal, kus on majade vahel pikem vahe, on lineaarparki parkimiskohtade arvelt veelgi laiendatud ja lisatud erinevad tegevusalad. Näiteks puhkealad pinkide toolide ja laudadega, võrkkiiged, kiiged, batuudid, lehtla või varjualune, mini välijõusaal, joogiveekraan. Lineaarparki läbib terves ulatuses vonklev laudtee. Laudtee kõrval on paiguti istumisalad pinkidega. Pingid on paigutatud eri suundadele, et puhkajale pakkuda erinevaid vaateid.

Lineaarpargis kasvavad kõrged rohttaimed ja põllulilled, mis viitavad kunagistele Kristiine heinamaadele. Samuti lisavad kõrged taimed turvalisust (kui tullakse parki näiteks väikelapsega), privaatsust ja intiimsust. Säilitatud on kõik olemasolevad puud tänaval. Lisatud puuliigiks on niiskust taluv must lepp või lepp "Pyramidalis".

Lineaarpargis olemasolevate puude all olevat haljastust täiendatakse lilleniidu seguga:

Harilik raudrohi

Kerakellukas

Arujumikas

Metsporgand

Harilik äiatar

Harilik harjasilm

Harilik käokannus

keskmise teeleht

Hõbemaran

Kassisaba

Keskmine ristik

Kibe tulikas

Niiskemate alade lillesegu:

Aasristik

Harilik kukesaba

Harilik käbihein

Kibe tulikas

Ojamõõl

Pikalehine mailane

Punane pusurohi

Värvmadar

Vihmapeenra haljastus:

Päideroog Feesey'

Roog-sinihelmikas 'Cordoba'
Kraavtarn
Harilik luga
Harilik kukesaba
Pehme kortsleht
Päevaliilia
Punapaju 'Nana'

Linearpargi haljasalade sõiduteepoolne serv on lahendatud vihmapeenrana. Vihmapeenra maapind on muu tee pinnast natuke allpool, et vihmavesi saaks sinna otse voolata. Seal, kus peab kasutama äärekivi, on äärekivides vahed sees. Vihmapeenardes on niiskust ja üleujutust taluvad kohalikud taimeliigid. Peenrade täpne kuju ja suurused täpsustatakse vastavalt haljastuse inventuurile ja olemasolevate puude juurekava suurustele. Haljasaladele saab ladustada talvisel perioodil lund.

Kooliesises lõigus nihkub linearpark kooli aiast sissepoole. See seob kooliesise aiataguse ala tänavaga tervikuks ja ühendab kooli välitegevused Koidu pargi tegevustega. Kooli õue on lisatud uusi puhkealasid ja tegevusi, näiteks madalseiklusrada, et muuta koolilastele õuesolemine lõbusaks ja aktiivseks.

Planeedi park toimib hetkel vaid läbikäigukohana, kuid tegelikult pakub mitmekesiselt kõrghaljastatud ala võimalusi ja ruumi mitmesugusteks tegevusteks. Võistlustööga on pakutud Planeedi parki uusi aktiivseid tegevusi, näiteks välijõusaal, kalistenikavahendid, mänguväljakud eri vanustes lastele.

Puiestee valgustus ja tänavamööbel

Puiestee lõikudes on kasutatud järgmiseid linnamööbli elemente:

- 1) *Hitsa Fjordpark - Park Bench*
- 2) *Hitsa Fjordpark - Bench*
- 3) *Hitsa Fjordpark - Chair*
- 4) *Hitsa Fjordpark - Sun Lounger*
- 5) *Hitsa Fjordpark - Round Table (Cafe series)*
- 6) *Euroform W - Neo Litter Bin*
- 7) *Euroform W - Info Point Display Board*
- 8) *Vestre Vroom - Bicycle Rack*

Tänavavalgustustiteks on postidel kuppelvalgustid (sama kuppelvalgusti, mis agulitänava osas). Alates Virmalise tänavast kuni Pärnu mnt viaduktini on valgustipostidena kasutatud ajaloolisi malmposte. Olemasolevaid poste on lühendatud ühe "lõigu" võrra, mis teeb valgusti tänavapildis rohkem inimmõõtelisemaks. Kuppelvalgustite paigutamisel postidele on aluseks võetud ajaloolise valgusti ilme.

Arvulised näitajad

Katendatud alade pindala tänaval ca 16 900 m²

Haljastatud alade pindala tänaval ca 4100 m²

Säilitavate puude arv tänaval 72

Lisatavate puude arv 79

Parkimiskohtade arv 66

Jalgrataste parkimiskohtade arv 70

Alaliste pinkide arv 41